

Stev. 9.—XXVII.

ZVONCEK

Maj 1926.

Maribor.

Mar i bor (= delo in borba)

Utrdil si na severni se meji,
obrambni jez iz duš in mišič spet,
naš Maribor, slovanske lipe veji
zavesti narodne ponosni cvet!

Zeleni Kozjak s Póhorjem čuvarja —
v višave dvojni sta kipeči val,
v zavetju tem marljivost rok ustvarja
in dviga plodovitost rodnih tal.

Nad tabo se Kalvarija popenja,
po njej vise bogati venci trt,
med hišami šumi šelest zelenja,
do vrta se vrsti dehteči vrt.

Pozdrav pojó Slovenske ti gorice,
pri Račjem pa samuje sivi stan,
ostrili tam zarotni meč pravice
so Zrinjski, Tattenbach in Frankopan.

Med seli sadno drevje pne šotore,
sloveča Fala v daljo luč podi,
na jugu tjakaj do Rogačke gore
prostrano Ptujsko polje zeleni.

Mogočna Drava ti podolje reže,
od vzhoda nosi bratski vzklik in vzdih
in davno prošlost z našo dobo veže,
buči, grozi vihar src ranjenih . . .

Sovražni so navali te dušili,
s pogubo rodu našemu preteč,
a naš ponos se ni uklonil sili,
boril se je k svobodi hrepeneč.

Zvestoba v dušah, v srcih volja čvrsta;
na smrt pripravljena junaška pest —
tako se borcev je množila vrsta,
pogumno šla je do svobodnih cest!

Naš Maribor, ni dneva, ni minute,
da v težo svojih bi nalog ne zrl:
osvetnik ti usode bodi krute,
ko bratom boš okove robstva strl!

Tvoj Trg svobode naj se tja premahne,
kjer naših sester se zatira spev,
slast upanja naj v vsako dušo dahne
v moč zmagovito zlit naš črt in gnev!

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kocljeva osveta.

Planinska pripovedka.

9.

ankov Kocelj je videl, da je resnično ubežal hudi smrti, ki je bila že prežala nanj in bi bila strašna, joj, tako strašna! Zato pa je bil ves vesel, da bi se kar tri dni vrtel po peščevju in bi samo vriskal. Toda naposled je uvidel, da mu vrtenje in vriskanje prav nič ne pomagata. Zato je sedel na ploščat kamen in je pričel premišljati, kaj bi ukrenil. —

»Lepo sem se izmuznil hudi smrti, da nihče tako!« je misli sam pri sebi. »Pa tudi Anjaro Panjaro sem nasukal, da bo kar pihala, ko me jutri zjutraj ne najde razbitega v prepadu... Nihče drugi me ni rešil nego divja koza, ki ima privezan zvonček okrog vrata. O, Bobkov stric, sam Bog vam je rekel, da ste privezali divji kozi zvonček okrog vrata. Če si prislužim v mestu deset cekinov — pet vam jih odštejem takoj, ker ste ujeli divjo kozo in ste ji privezali zvonček okrog vrata... Oj, Bobkov stric, nikoli vas ne pozabim, četudi bi živel sto let!«

In Kocelj si je drgnil roke in se je zopet pričel smejati. Toda nehoté so mu obvisle oči na strmih, razdrtih snežnikih. S snežnikov pa je že izginjala večerna zarja. Srebrno so se že svetili zasneženi, skalnati vrhovi, v tiho, ozko dolinico je že stopal mrak... »Noč prihaja — in kam naj grem ponoči?« se je prestrašil Kocelj. »V dolino ne morem, ker ne vem za pot. Še podnevi težko najdem tisto pot v dolino, a kaj šele ponoči! Tukaj nočem spati, ker je premrzlo. Zaspal in prespal bi jutro, in Anjara Panjara me lahko zasači in me pošteno prime za lase. Oh, Anjara Panjara! Obljubil sem bil tam na tisti polici, da bom zaprl Anjaro Panjaro v sršenovo gnezdo, njeno nemarno mačko pa odril na meh. Obljubil sem tako in greh bi imel, če bi ne izpolnil dane obljube. Saj me je nemara Bog rešil samo zaradi tega, ker sem napravil tako pošteno in lepo obljubo. Zato pa

moram gledati, da jo pošteno izpolnim, da se ne pregrešim... Še vedno je toliko pameti v moji trdi glavi, da lahko zaprem Anjaro Panjaro v sršenovo gnezdo in oderem njeno nemarno mačko na meh...»

In Kocelj je zdrvel naglo po peščevju navzdol. Po isti poti je šel, ki je po njej bežal pred Anjo Panjo. Skozi redek bukov gozd je šel in je bil brez skrbi, ker je dobro vedel, da je Anja Panja zdaj doma in misli, da Kocelj še vedno sedi na samotni polici sredi strašne in grozne stene. Mračilo se je vedno bolj. Tri zvezdice so se prižigale na visokem nebu; večerni veterc je že povejal med svežimi, rosnimi bukovimi listi. Tišina je dihala vse okrog. Sredi te tišine se je čulo samo votlo bobnenje Save, ki je izviralala v daljavi sredi visoke skale in je padala v silnem slapu v ozko dolinico... Ko je prišel Kocelj do jelovega gozda, je bila že noč. Noč je pa bila jasna. Tisoč velikih, nemirnih zvezd je plapolalo nad zagorskim svetom. Kocelj je pričel stopati s počasnejšimi koraki, ker je moral paziti, da se ne spotakne ob debele korenine, ki jih je bila polna ozka steza. A ni se ničesar in nikogar bal. Previdno je šel naprej in se ni niti enkrat ustavil.

Dolgo je že hodil, dolgo, dolgo — in Kocljū se je zdelo, da hodi že več kot debelo uro. Toda nenadoma je prenehal gozd, in pred Kocljēm se je zasvetilo rdeče in silno. Kocelj je obstal med grmovjem in je oprezoval v tisto svelobo. In je spoznal, da kuri nekdo pred njim na goličavi velik ogenj. Svetloba je bila tako velika, da se je videlo vse okrog po goličavi. In razločno se je videla tudi lesena hišica, ki je stala tam za visokim plotom. In Kocelj je spoznal tisto hišico — bilo je domovanje same Anje Panje.

»Nisem zašel na nočni poti in sem prišel tja, kamor sem hotel,« si je dejal Kocelj. »Tu je tista hišica, ki v njej gospodari Anja Panja. Čemu gori na trati tisti veliki ogenj? Pa ne, da bi na njem cvrla Anja Panja siromašnega pritlikavca Brinclja in njegov lepi nosek? Ne bilo bi čudno, ker je pri Anjari Panjari vse mogoče... Kar pogledat bi šel tja k ograji in bi pokukal skozi špranjo, če bi me ne bilo strah. Gotovo zopet stoji na straži tista nemarna mačka, ki jo bom jutri odrl na meh. Pa me lahko ovoha in nažene Anjaro Panjaro za mano. Na, pa bi bil zopet lov za žive in mrtve!«

Kocelj je premagal za trenutek svojo radovednost in se je potuhnil za grmovje. Čepel je tam in se ni upal niti premakniti se, ker se je bal črne mačke. Bilo mu je dolg čas, ker je moral tako tiho ždeti v goščavi. Zopet se ga je polotila radovednost. Zato se je pa dvignil in je gledal v rdečo svetlobo, ki se je v njej svetila samotna hišica Anje Panje. — »Hm, hopsasal!« je premišljal nestrpno. »Če se splazim tja do ograje, lahko vidim, kaj počenja Anjara Panjara na trati, in lahko vidim, če resnično cvre pritlikavca Brinclja in njegov nosek...

Lahko bi šel pogledat. Do ograje se splazim in samo enkrat pokukam skozi špranjo. Potem pa zbežim nazaj, da me ne zapazi nemarna mačka...»

Pa je Kocelj res šel, ker je bila njegova radovednost prevelika. Počasi, previdno, neslišno se je plazil preko goličave in se je vedno bolj bližal visoki ograji. Že je bil tam in nihče ga ni zapazil in zalotil. Stisnil se je tesno k ograji, da je bil popolnoma v senci. Pokukal je skozi špranjo in potem je gledal na trato in se čudil. Pa je videl tam na trati velik, plapolajoč ogenj. Kraj ognja pa je čepela Anja Panja. Dolg raženj je vrtela in je pražila velik kos mesa. Kraj nje je pa sedela črna, debela mačka. V ogenj je gledala in si je oblizovala gobček... Kocelj je zavohal duh praženega mesa, in v želodcu ga je kar stisnilo. Sedaj šele se je domislil, da od bridke smrti rajnke starc matere še ni bil ničesar jedel. Zato pa mu je postalo pred očmi kar

črno, ko je videl, kako peče Anja Panja meso ob ognju. Kolena so se mu pošibila od lakote in moral je sestiti, ker bi bil sicer omahnil... »O, da bi imel vsaj košček tistega mesa!« je vzdihnil. »Prilegel bi se mi! In lakote bi ne bilo nikjer več... O, teta Anjara Panjara! Da mi daste košček lepe pečenke, pa mi lahko odrežete levo uho ali pa desno... ali pa obe.«

In je še enkrat vzdihnil in je obenem pritisnil dlan na usta, ker se je bal, da bi ne zavpil na glas, ker je bil tako silno lačen. Poželjivo je gledal na tisti veliki kos mesa, ki ga je vrtela Anja Panja na ražnju, in je poželjivo vsrkaval vase prijetni vonj, ki ga je širilo krog in krog pečeno meso. Siloma se je moral premagovati, da ni splezal preko visoke ograje in skočil pred Anjo Panjo in jo poprosil za košček mesa. Še mar mu ni bilo več črne mačke in še na misel mu ni prišlo, da ga mačka lahko zavoha in izda Anji Panji... »Oj, hopsasa, hopsasa!«

je sopol lačni Kocelj. »Teta Anjara Panjara, oglejte se malo in imejte usmiljenje! Lačen sem, lačen, da že kar omedlevam. Če mi ne daste koščka mesa, pa umrjem nocoj od lakote, in vi boste imeli mojo smrt na vesti. Ali vas ni prav nič strah greha?«

Anja Panja je vzela meso od ognja in ga je položila na ogromen krožnik. Velik nož je prijela in je pričela razrezovati meso. Tri koščke je vrgla črni mački, ki je trgala z vso slastjo pečeno meso. Tudi Anja Panja je jedla naglo in poželjivo. Jankovemu Koclju pa je bilo vedno huje v srcu in še huje v praznem želodcu, ko je videl, kako jesta Anja Panja in nemarna mačka. Kar zobe je stiskal in je tolkel z nogami ob zemljo... »Oh, kje je pravica?« je tarnal sam pri sebi. »Jaz sem že ves mršav in lačen, da se lahko vidi skozi mene. Pa nimam niti koščka kruha... Anjara Panjara pa je debela kakor vinski sodček in je sita od jutra do večera. Pa se masti zdaj z lepo pečenko, zdaj, ko bi bil jaz zadovoljen s koščkom kruha... Saj pravim — kje je na svetu pravica?«

Anja Panja se je že do sitega najedla, pa tudi črna mačka je bila menda že sita, zakaj zleknila se je kraj ognja in je stisnila debelo glavo med prednje šape. Anja Panja je pustila ogromni, leseni krožnik kraj ognja in se je dvignila. Počasi je odšla v hišico. Toda dolgo se ni tam mudila. Kmalu se je povrnila in v roki je nosila paličico, katere zlati rogljiček se je lesketal v svitu velikega ognja. Anja Panja se je ustavila. Trikrat je zavihтела paličico in je zaklicala trikrat: »Mucika, lepa moja mucika! Vstani!« — Ko je zaklicala tretjič, je skočila debela mačka na noge, košati rep je dvignila in je nasršila črno dlako. Kocelj je razločno videl, kako so se ji svetile oči, ravno tako, kakor da se krešejo žive iskre iz njih. Anja Panja se je zasukala in je stekla naglo okrog ognja, mačka pa z vso silo za njo. A! kakor bi trenil, se je Anja Panja ustavila. Strašno je vihtela paličico nad glavo; oči so se ji široko odprle in je godrnjala nerazločne besede.

»Mijav mijavke!« je zamijavkala debela mačka in se je postavila na zadnje noge. S prednjimi nogami pa je tako naglo in lepo migala, da je bilo čudno. Gledala je naravnost na Anjo Panjo in je pihala in je kazala bele, ostre zobe in je mijavkala glasno in zaporedoma: »Mijav — mijavke...«

»O, glejte!« se je čudil Kocelj za ograjo in je že pozabil na lakoto. »Anjara Panjara čara... Še nikoli nisem videl, kako čarajo čaravnice. Zdaj pa vidim in si bom tudi vse zapomnil. Nemara mi pride nekoč prav. Kdo ve? Nemara postanem tudi jaz nekoč čarovnik... Jankov Kocelj s svojo trdo pametjo — pa čarovnik! Hehe.«

Ob tej misli se je Kocelj skoro na glas zasmel. A zatisnil si je usta s pestjo in je radovedno gledal, kaj počenja Anja Panja. Anja Panja je pričela zopet divjati okrog ognja; strašno je vihtela paličico

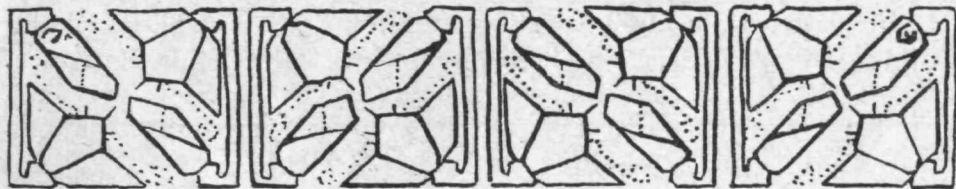
in se je skoro zaganjala v ogenj. Črna mačka se je podila na vso moč za njo in je mijavkala tako strašno, da je bilo Koclja skoro strah. Že je mislil pobegniti v varno goščavo; toda tedaj se je Anja Panja

ustavila. Visoko je dvignila paličico z zlatim rogljičkom in je govorila tako glasno s svojim piskajočim glasom, da se jo je slišalo daleč v prostrani gozd:

Anja Panja
noč preganja;
čire — čare —
tri omare,
skrinja zlata,
zlata vrata,
vse zlato!

Punčka v vasi
spi počasi,
v snu se smeje,
zvezde šteje —
Anja Panja
jo naganja —
punčka — hop!

STRIC PAVLE:

Izprehodi po Beogradu.

(Dalje.)

7. V TOPČIDERU IN KOŠUTNJAKU.

anes bo v Topčideru in Košutnjaku pač ves Beograd — to smo vedeli že prej; zato smo rekli, da ne smemo zamuditi prilike, da si ogledamo beograjski svet in njegove navade. In baš danes se nam to nudi, zakaj danes je Gjurgjev dan in nihče noče zamuditi »gjurgjevskega uranka«.

Gjurgjev dan — Jurjevo!... Kako že pojemo

pri nas doma?

Prošel je, prošel pisani vuzem,
došel je, došel zeleni Jurij
na zelenem konju, po zelenem polju.

Donesel je, donesel
pedenj dolgo travico,
laket dolgo mladico...

E, pa je tudi našim južnim bratom Gjurgjev dan velik praznik, ki ga njihov pravoslavni koledar prenese na naš šesti maj.

Preden napoči zora, so že na nogah mladi in stari ter se hite umivat v vodi, ki so jo pripravili v posodi pod grm prejšnji večer, nadevali vanjo vršiček pelina in zelene, vejico vrbe in dreva pa rdečo pisanko in kopriv in še drugih trav, ki jih poznajo stare babice in ki zanje vedo le one, kje rasto. Nato pa beže vsi v svobodno prirodo, na polje, v gozde, da si nabere zelenja in rož ter spleto vence, še mokre od gjurgjevske rose. Tak je star običaj; mladina v mestu le še malo ve zanj, ipak ji je ostal »gjurgjevski uranak« in ni ga, ki bi se hotel dati osramotiti, da ga je gjurgjevdanska zora našla v postelji, in kdor v Beogradu le more, hiti danes v Topčider, v Košutnjak, v mlado zelenje. Tudi mi se pridružimo množicam in bodi nam prijeten Gjurgjev dan in srečen »gjurgjevski uranak«!

Lahko bi sedli na tramvaj ali v avtoomnibus in se peljali v Topčider, saj vozijo ti nocoj vso noč; zakaj »uranak« je z zoro in z zoro je treba biti zunaj. Ali mi — mladih nog — jo mahnimo kar preko brda. Saj pa je zrak tako svež, tako poln pomladanskega vonja, tako majski, da bi bilo kar škoda, ako nam ga skvari nabasani tramvajski voz! Ob Karađorđevem parku se spustimo iz Beograda in čez Mokrolug se vzpnemo naravnost na Topčidersko brdo. Za pot nam ni treba skrbeti, četudi še nikdar nismo hodili tukaj; ne bomo je izgrešili, zakaj pred nami in za nami se vijejo preko brda procesije zgodnjih izletnikov. Ko za malo časa dospemo na vrh, nam prvi solnčni žarek posije v hrbet ter se razlije na greben griča, ki je onkraj podolžne dolinice pred nami — na Košutnjak.

Tedaj šele vidimo, kako smo že zakasnili z »urankom«! V prostornem Topčiderskem parku so že množice ljudi, in množice po Košutnjaku pričakujejo solnčnega vzhoda. Svetle poletne obleke udarjajo iz gozda, se mešajo in zlivajo v enotno sliko po zelenih jasah med mladozelenim drevjem, viki in kriki pa pozdravljajo žarke mladega majskega solnca. K zori hite zvoki raznih glasbil, cigani drgnejo po strunah, piskači napenjajo mehove na dudah in mladi svet že pleše kolo, vesela pesem se razlega in z zelenjem opletene zastave vihrajo — mladini pa žare obrazi in se smejejo oči... Saj danes je Gjurgjev dan, danes tudi Beograd ne dela, vsi hite v Topčider, v Košutnjak, da se tu vesele in radujejo od ranega jutra do same noči. Saj nudita Topčider in Košutnjak v bližini edino svobodno prirodo, kamor se Beograjčan lahko zateče.

Prišleci nosijo oprtiv nabasane torbe z jedili, jih nosijo v košaricah, cekarjih in culicah ter si iščejo prostorov, kjer se utabore za ta dan s svojo družino, s svojo tovarišijo.

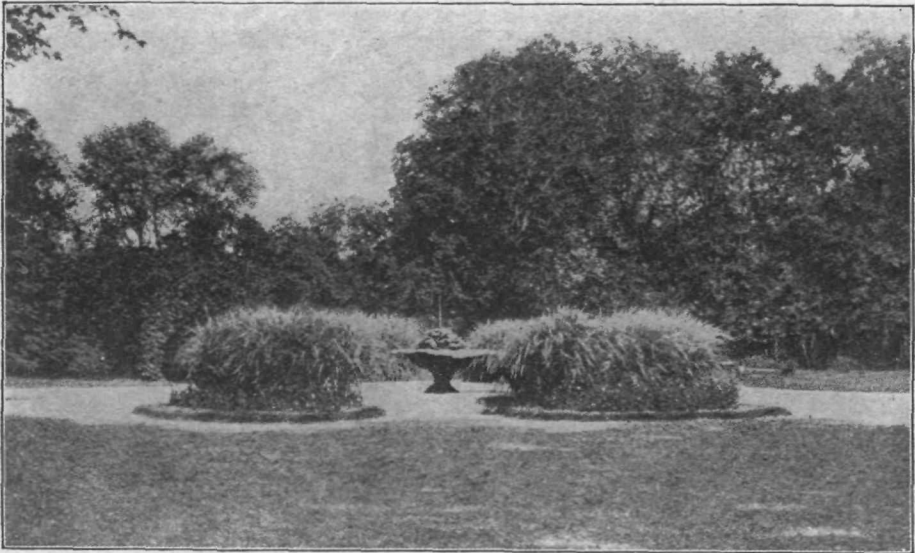
In ves dan prihajajo tramvaji in kočije in avtomobili, vsi v zelenju in v vencih in zastavicah. Še pred poldnevom je zaseden vsak prostorček in množice se prerivajo po parku, po cesti, po Košutnjakovih šumah. Tam so se zbrali Macedonci in Albanci, ki druge dni po beograjskih hišah žagajo drva; danes tudi njim ni do dela, na ražnju si pečejo janca, trije, štirje svirajo v lesene »zurle« zategle in enolične svoje pesmi, ostali pa jih — v krogu sedé — sveto poslušajo. Od druge strani se glase z gosli poskočnice, pa zopet petje, na mnogih mestih pritiska flavti in klarinetu bas, k vsem tem godbam od vsepovsod pa plešejo kolo, pojejo, se vesele in radujejo.

Razigranosti in toploti se pridruži žeja, da imajo številni bozadžiji polne roke dela, da napoje razgreta grla s hladno bozo in limonado. Prvi praznovanci Gjurgjevega dana se po obedu počasi odpravljajo proti domu, a na njihova mesta prihajajo novi in drugi, da sta Topčider in Košutnjak ves dan živa kakor najbolj mrgoleča mravljišča. Mi sami, mladi z mladimi, smo si zaigrali kolo, smo zapeli pesem, poskočno, veselo, poradovali smo se in popraznovali svoj Gjurgjev dan, vse ogledovanje Topčidera in Košutnjaka pa smo odložili za drugič, ko nas pri tem ne bo oviral vrvež razigranih množic.

In tak dan se nam nudi kmalu. Ker bomo imeli pri ogledovanju hoje dovolj, to pot ne gremo preko brda, v katero upira solnce svoje vroče popoldanske žarke, marveč sedemo na Milanovi v tramvaj, ki zanj vemo, da vozi proti Topčideru. Voz se spusti nizdol po Miloševi ter nas pelje mimo že znanih poslopij v Senjak, kjer se nam na levi vrste razne stavbe polikliničnega zavoda, na desni pa železniška naselbina z železničarsko šolo in z raznimi železničarskimi zgradbami. Naprej se vozimo mimo raznih tvornic, od katerih omenimo le državno markarnico, kjer narejajo državne kolke in podobne izdelke, na desno

proti Čukarici zavzema prostor petrolejska družba z velikimi petrolejskimi rezervoarji, povsod pa so še razni veliki obrati. Tudi na to stran Beograda je zasegel obrt, največji del nam na desni pa so zavzele mnoge železničarske stavbe in delavnice; saj jemlje železnica za svoje potrebe prostor od beograjskega kolodvora preko Bare Venecije in Čukarice ob Savi naprej in naprej, da pomaljšajo novi nasipi že do samega Topčidera. Tako ne bo dolgo, ko postane topčiderska železniška postaja, prva ob železnici, ki drži iz Beograda proti jugu, tako zvezana z beograjskim kolodvorom, da bosta z njim eno.

Ves ta obrtni razvoj opazujemo lahko iz tramvaja, ki vozi v Topčider po 7 km dolgi progi, vsekani prav pod zahodni obronek Topči-

Park v Topčideru

derskega brda. Po brdu samem pa stoji vila ob vili in se tako širi velikomestni Beograd tudi na to stran, kjer se vzdržujejo še razne »kafanice« in »mehane« izza dobe, ko je bil Topčider še samotni in odljuden kraj, skozi katerega je držala iz Beograda cesta v Šumadijo. Na tisto dobo spominja pred samim Topčiderom »Careva čuprija«,¹ ki ji je danes ostalo le še ime, a na mestu »čuprije« se spenja preko Topčiderske reke le novodoben cementen mostič.

Tramvaj nas zapelje že v Topčiderski park, ko zazremo na desni tik pod Carevo čuprijo obsežno beograjsko dirkališče. Izven zime ga vsako nedeljo napolnijo iger željni Beograjčani, da se pozanimajo

¹ Čuprija — turški izraz za most.

ob konjskih dirkah. Gledalci-zastonjkarji — manj imoviti, ki pa tudi hočejo imeti svojo zabavo — posedajo kar po brdu in od tu gledajo na dirkališče; no, ako imajo dobre oči, morejo s svojega mesta prav tako opazovati dirke kakor oni, ki so plačali prostor na dirkališču. Ne naganja pa jih itak nihče.

Prav ob robu Topčiderskega parka, kjer gladka cesta po brdnem sedlu deli brdo v severni in južni greben, izstopimo ter se napotimo v park. Tu ni ravnih drevoredov, kakor so v ljubljanskem Tivoliju; raznovrstno drevje, posajeno kakor brez določenega reda, tvori senčnat park, pušča male in večje jase, ki jih časih krasi cvetične grede in gredice, okrogle in raznokotne, pestrost pa večajo še široke, peščene poti.

Ogromne platane v Topčiderskem vrtu

Park se razteza pod severnim brdovim kosom v ravnici med Topčiderskim brdom in Košutnjakom in je prav prostoren. Njegova posebna znamenitost so orjaške platane v jugozahodnem parkovem kotu. Iz debel, ki imajo spodaj premera do dveh metrov, so zrastle tolike veje, da so jih morali daleč proč od debla krog in krog podpreti s povprečnimi železnimi drogi, da se ne ulomijo ter se ohranijo. Pod njihovimi gostimi krošnjami nas vabijo klopi k počitku.

(Konec prihodnjič.)

Vse poje.

Rajski majnik spet razpenja
mlada krila čez zemljó,
iznad cvetja in zelenja
pa odmeva pod nebo
glasno in veselo petje.

In visoko v sinjem zraku
čuje se škrjančkov glas,
a ko mir, tihota v mraku
vpokojita mesto, vas,
žabe zaregljajo v mlaki.

Božji volek vriska v travi,
po cvetovih čmrl brenči,
po vrtovih in v goščavi
sladko ptičji zbor žgoli,
kakor da bi šlo za stavo.

Vse, vse poje in veleva:
človek, glej prekrasni svet!
Tebi cvete in prepeva;
poj še ti, četudi cvet
morda te je ranil s trnom!

Glas prirode dobre slušam
in zapojem pesem to,
dasi bolj kot kdaj okušam
strup krivice, ki mi z njo
svet zagrenil je življenje.

Fr. Rojec.

Binkoštna sanje.

Kaj je Tilka sanjala:
ptički boterca je bila
in po birmi jo prijazno,
kakor botri se spodobi,
na obed je povabila.

In nato sta se peljali
v Tivoli na vrtiljak,
dolgo skupaj sta kramljali,
dolgo družno se vozili,
da naredil se je mrak.

Ptička nič se ni je bala,
poleg nje ob krožniku
vljudno je in mirno stala,
pridno pila in zobala,
malo je začivkala,
češ, to moja je zahvala!

Zjutraj je začudeno
zrla Tilka naokrog,
v postelji je sama bila:
birmanka je lahkokrila,
ne da bi se poslovila,
kar iz sanj zletela v log.

Marija Lamutova.

DR. FR. ZBAŠNIK:

Mož z leseno nogo.

tari Ilija je imel leseno nogo. Ljudje so ga od nekdaj poznali takega in nihče ni več prav vedel, kaj se je bilo zgodilo, da je prišel Ilija ob lastno nogo.

Nekega dne se je grel na solncu na klopi pred hišo. Okrog njega se je pojala in svoje burke uganjala kopa vaških otrok. Zdihoval je in prekladal svojo leseno nogo, ki ga je — tako je bilo videti — jako težila. Zdaj — zdaj je udaril z njo ob trda tla. Baš s tem je menda zbudil pozornost mlademu Nacku, ki so mu nenadoma zastrmele oči v starca. Nekaj časa ga je molče opazoval, potem pa ga je premagala radovednost in vprašal je: »Stric, zakaj pa imate leseno nogo?«

»Zakaj? Pa vam povem, otroci, da ne zadene še vas nesreča! Zakaj nesreča, velika nesreča je to, ako pride človek ob katerega koli svojih udov. In jaz sem prišel že jako zgodaj, še jako mlad, zakaj šestdeset let je že, odkar nosim posledice svoje lahkomišljenosti in se kesam, da sem bil tako neposlušen! Poslušajte me in vzemite si k srcu mojo povest!

Bil sem majhen, kakor ste zdaj vi. In živ sem bil kot iskra. Saj tudi vi niste drugačni, zato vam še enkrat rečem: poslušajte! Mati in oče sta me stokrat in stokrat opominjala, da naj ne letam tako brezglavo sem in tja in da naj pazim, preden grem čez cesto, če ne prihaja od kod kak voz. Pa pri enem ušesu noter, pri drugem ven! O tudi vi ste taki, vem, a to ni prav! Starši ne svare otroka brez vzroka! Svare ga, ker se bojijo zanj in vedo, koliko nevarnosti mu vedno preti! Tudi moja dobra mati in moj dobri oče sta se bala zame, a kaj, ko pa je otrok tako neumen in ne ve, kdo mu hoče dobro!

Moj oče se je večkrat razjezil name, ko je videl, da ne zaleže nobena beseda. Zgodilo se je, da me je stresel za lase in me vprašal: »Ali si boš zapomnil? Ali boš slušal?« — »Bom, oče, bom!« Toda vedno zopet sem pozabil na opomine in ostal sem prejšnji zaletel. O tudi vi ste takšni! Saj vidim, saj opazujem! A to ni prav, to ni prav, otroci! Zakaj to se prej ali slej maščuje! Oj, pri meni se je hudo, hudo maščevalo!

Nekoč stojim ob hišnih vratih in zagledam tam onkraj ceste lepega, belega jančka. Oh, jančke sem jaz tako rad imel! Saj veste, kako ljubka živalca je tak mlad janček! Če sem jaz kdaj katerega uzrl, se nisem mogel vzdržati, da bi ne bil poletel k njemu in se malo poigral z njim. Tako me je tudi tistikrat premagalo. Ni bilo še dolgo od takrat, ko sem bil iznova obljubil materi, da ne pojdem nikdar preko ceste, da bi se ne ozrl prej na levo in desno in se prepričal,

če ni kake nevarnosti, če se ne bliža kak voz. Še so mi šumeli materini opomini po ušesih in tudi zdelo se mi je, da res drdra po cesti voz, toda za vse to se zdaj nisem brigal. Bilo mi je samo za jančka, ki je tam onkraj ceste skakal in se tako srčkano poigral! Kaj opomini, kaj drdranje voza! Otroci, tudi vi ste taki, vem! A to ni prav! Le poslušajte, kaj se je meni zgodilo!

Drdranje voza je bilo že čisto blizu, a jaz sem si mislil: čez cesto že še pridem! In se spustim v tek. Na sredi ceste pa se izpodtaknem in padem. Tisti trenutek pa je bil tudi že voz izza vogla tu in preden sem le misliti mogel, da bi se spravil na noge, sem bil že pod konji. Obležal sem nezavesten. Poslati so me morali v bolnico. Tam so zdravniki izprevideli, da mi je s težkim železom podkovano konjsko kopito zdrobilo levo nogo, in morali so mi jo odrezati, ako so me hoteli ohraniti pri življenju.«

»Ali vas je jako bolelo?« vpraša Nacek.

»Menim, da! Pomisli, če se malo vrežeš s svojim pipcem, kako te že boli! Kaj šele, če ti stere nogo konjsko kopito in ti jo potem še odrežejo! Pa to še ni vse, kar sem pretrpel! Sicer se še zdaj z grozo spominjam na oni čas, ko sem ležal v bolnici, a nič ne bi rekel, ko bi bilo s tem že vse prestano. Pa ni bilo! Najhuje mi je bilo šele potem, ko sem prišel do spoznanja, da sem za vse življenje pohabljen. Drugi otroci, moji vrstniki, so rajali, se igrali in skakali, jaz s svojo leseno nogo sem jih pa iz daljave opazoval in zavidal za njih zdravje in veselje, ki so ga imeli. Oj, kako rad bi se bil samo enkrat še pomešal med nje in delal vse to, kar so delali oni, a če sem kdaj poizkusil kaj takega, sem precej videl, kako neroden sem s svojo leseno nogo in da ne spadam več med nje. Žalosten sem se umaknil in dostikrat sem jokal kje v kakem kotu sam zase. Pozneje, ko sem bil odrasel, sem pa vse to še bolj živo občutil. Nikdar se nisem mogel tako gibati kot drugi, zato pa tudi v družino nisem hodil. Zapuščen in sam sem bil in ljudi sem se bal, ker je bilo med njimi trdosrčnežev dovolj, ki so se norčevali iz mene in delali opazke o moji leseni nogi.

Oh, in v svet bi bil šel rad, v svet! Kako me je srce gnalo, kako sem si želel, da bi mogel čez gore in čez morje... Pa pojdi, pa pojdi, če moreš, z leseno nogo! In pohabljenca gledajo povsod postrani! —

Oj, otroci, vzemite si mene za zgled. Slušajte starše! In bodite previdni in pozorni, da se vam ne zgodi, kakor se je meni zgodilo!«

NEOSVOBOJENI BRAT:

Domovina vedno mislim nate . . .

III.

aši deci in našemu narodu na Koroškem vedno govorijo o »Kärnten frei und ungeteilt« (= Koroška svobodna in nerazdeljena). Da za Slovence danes ni svobode na Koroškem, je jasno. Da, živeli so nekoč svobodni Slovenci na Koroškem, a ti časi so že davno minili. To je bilo tedaj, ko je bila še cela Koroška slovenska, ko so Slovenci imeli svojo neodvisno državo na Koroškem, ki se je razširjala daleč preko mej sedanje Koroške. To je bilo tedaj, ko so Slovenci ustoličevali svoje vojvode na Gosposvetskem polju.

Tedaj je bila Koroška za nas Slovence res svobodna in nerazdeljena. Danes pa pomeni nemški »Kärnten frei und ungeteilt« najhujše nasilje za bedne koroške Slovence, pomeni, da smejo Nemci na celem Koroškem svobodno in neomejeno gospodovati in po mili volji zatirati naše koroške brate! »Kärnten frei und ungeteilt«, to danes ne pomeni nič drugega nego nemško vladohlepje (imperializem) in nemško nasilstvo nad slovenskim narodom na Koroškem!

Narodi so organične celote, ki spadajo skupaj. Dežele in države pa menjajo svoje oblike. Na Koroškem danes živita dva naroda: slovenski in nemški. Mi nimamo ničesar proti nemškemu: »Ein Volk — ein Reich« (= en narod — ena država), a isto pravico morajo Nemci priznati tudi nam. Tudi Slovenci imamo pravico biti v eni državi. Danes pa ena tretjina Slovencev živi pod tujim gospodstvom. Tretjina Slovenije je nesvobodna. Mi pa hočemo imeti svobodno celo in neokrnjeno Slovenijo! To je naša prirodna pravica. Slovenski Korotan je del slovenske, del jugoslovenske zemlje. Nemškemu vladohlepnemu »Kärnten frei und ungeteilt« moramo nasproti postaviti naš upravičeni: »Slovenija (Jugoslavija) svobodna in neokrnjena!«

Slovenska zemlja je nekoč segala gori do Dunava. Slovenski stali bili cela sedanja Štajerska in Koroška. Nad polovico slovenske zemlje so nam vzeli Nemci. A kar je še slovenskega, mora ostati slovensko! Kar ječi in umira pod tujim jarmom, mora postati svobodno! Kar je protiprirodno ločenega, se mora združiti!

Slovenci se moremo ohraniti in postati močni le združeni z ostalimi jugoslovenskimi brati. Ko so južni Slovani zasedli sedanje pokrajine, so bili en narod. Potem so se ločili in se odtujili. Le združenje jih bo napravilo zopet močne. In potem bodo mogli misliti na osvoboditev zdaj še neosvobojenih bratov.

Zato mora biti cilj vsakega iskrenega Jugoslovenga: Velika in enotna Jugoslavija od Jadranskega pa do Črnega in Egejskega morja!

Velik je Slovan, a tujcu rob, ker ni edin! Ne bilo bi več neosvobojenih bratov, če bi vladal med Slovani duh edinosti in vzajemnosti. Mogočna in nepremagljiva bo slovanska lipa, kadar nas bo vse Slovane prevzemal duh skupnosti in bratske ljubezni! Brez bratske vzajemnosti in sloge pa je slovanska lipa pač mogočna in košata, a votla in trhla...

Zatorej bodimo edini, edini, edini! Eden za vse, vsi za enega!

Mladina slovenska! Tudi ti moraš vzljubiti vse slovanske brate! Samo ta je pravi Slovan, v čigar prsih plamti ljubezen do vseh slovanskih bratov! Ljubezen ne more mirno gledati, da bi bil brat tlačén in zatiran. Ko vzplapola v vseh slovanskih srcih nepremagljiv ogenj bratske ljubezni, tedaj napoči za vse zatirane, neosvobojene brate dan lepše bodočnosti!

Užigajmo v srcih plamen bratske ljubezni! Potem bomo lahko z veselím upanjem in v trdnem pričakovanju lepše bodočnosti peli pesem:

Domovina, vedno mislim nate
in na neosvobojene brate!

Zvonček budi.

*Ob robu potoka
bel zvonček poseda,
veselo porednež
iz travice gleda.*

*Takole on draži:
»Zaspanke zaspane!
Kaj niso še vaše
mar srajčke oprane?«*

*Že očke mencajo
trobentice zlate,
marjetice ljubke
pregrinjajo trate.*

*»No, regratek, kaj bo?«
spet dalje jezi se.
»»Počakaj še malo!
Tako ne mudi se.*

*Lapuha pokličí,
presneta pokora!
Ne veš več? Pred mano
zmer vstati on mora!««*

*»Aha, zato skril je
grdun koledarček...
Tako jaz izpustil
bi marsikak parček.«*

*Res. Malo je zrojil,
ušesa mu stresel,
ker vse mu je liste
po trati raznesel.*

*In zvonček odpravil
spet se je na loko,
ker solnčece stalo
precej je visoko...*

Albin Čebular.

MARIJA LAMUTOVA:

Naš bratec Igor Grudinski.

ekateremu cvetju so odločeni kratki dnevi: komaj vzcvete, ga že zamori slana. Tako je bilo tudi s teboj, dragi Igor. Menda te je hotelo obvarovati nebo pred razočaranjem življenja, zato te je poklicalo od nas...

Igor Grudinski... Ko sem prvokrat čula tvoje lepo ime in zvedela, da si ruski begunec, se mi je v duši zganilo... Rus... izgnanec... brezdomovinec... Zdelo se je, kakor bi nekdo zaplakal v daljavi... tam ob reki Volgi... Majka Rusija se je spomnila svojega sinka, ki so ga odtrgali od njenih grudi — in je zaplakala...

Izgnanci... Srečujemo jih dan za dnem, vidimo plemenite obraze, bolestone poteze, žalostne oči — a gremo mimo...

Naš Igor pa ni bil osamljen med nami, imel je mnogo prijateljev, tovarišev in vsi so mu bili toplo naklonjeni. Ljubili smo ga vsi, ki smo ga poznali, saj smo slišali o njem le dobro in lepo. Ljubili smo ga tembolj, ker smo videli v njegovih mladih dneh toliko žalostne usode...

Igor je bil rojen v Rusiji v mestu Kijevu dne 14. novembra 1914., torej v letu, ko se je vnela svetovna vojna; njegov očka je bil tedaj profesor na tamkajšnji politehnik. Leta 1919. so boljševiki prodrli v Kijev in tedaj se je moral gospod profesor umakniti z drugimi duševnimi delavci vred, da si reši življenje. Prišel je v Jugoslavijo, kjer je bil l. 1921. imenovan za profesorja na ljubljanskem vseučilišču. Igor je ostal s svojo mamico v Kijevu do septembra l. 1922., a tudi onadva nista bila več varna pred krvavimi napadi krutih gospodarjev. Tvegala sta življenje. Udarila sta jo peš čez sovjetsko-poljsko mejo; ko pa sta mislila, da sta na varnem, sta bila aretirana; šele na posredovanje jugoslovenskega poslaništva sta prišla v Varšavo, glavno mesto Poljske, in od tam k nam v Jugoslavijo. Igor je bil zopet pri svojem očku.

Ker ni znal naš junaček slovenski, ampak le ruski in nemški, je vstopil v prvi razred na Vrtačo. Tu je dovršil tri razrede. Bil je vedno med najpridnejšimi. Naučil se je medtem že našega jezika. V jeseni l. 1925. je prestopil v četrti razred vadnice. Tudi tu je bil med prvimi.

A v tekočem šolskem letu so Igorja neprestano obiskovale bolezni, kakor bi se nebo prepiralo zanj z zemljo. — V decembru je obolel na angini, januarja na influenci, februarja na mumsu, marca zopet na influenci, nastale so komplikacije in končno se je razvilo vse v gripozni meningitis.

In dne 11. aprila je prišel naš Bogdan domov s težko novico:
»Igorja ni več...«

Utrnila se je zvezda, videli so jo tvoji znanci v daljni Rusiji in tesno jim je bilo v duši, zakaj slutili so ono — kar smo mi videli.

Dragi Igor, ko si ležal miren, večno ozdravljen med valovi in slapovi južnega in domačega cvetja, smo blagrovali tvoj sveti pokoj...

Mlad si še bil, a gledal si že grozotam življenja v obraz. Jok in stok sobratov — izgnancev ti je udaril v mlado dušo, ki je začudena

strmela v neznano boleost. — Bežal si iz rojstnega kraja, iz domovine, a vendar ti je bilo lahko v srcu, saj te je spremljal tvoj najboljši angel varuh — tvoja zlata majčica in sama sprejemala udarce, ki so bili namenjeni tebi.

Na zadnji poti smo te spremljali vsi: tvoji prežalostni starši, tvoji rojaki, prijatelji in tovariši.

Ko je zadonela pogrebna pesem tvojih sobratov, je obenem turbobno zapela duša tvoje velike domovine, je plakala z nami in te spremljala k preranemu grobu.

Pomladno solnce ti je ogrelo tvoj večni domek — blagoslovljeno jamico — in škrjančki so ti sipali iz jasnine pozdravne — srebrne pesmi. Križ iz spominčic na tvoji beli krsti nam je govoril, da ne zabimo drug drugega in da se snidemo končno vsi pri tebi, kjer ni bolesti... ni trpljenja...

Sedaj počivaš, mladi popotnik, v naši svobodni jugoslovenski zemljici in majnik ti siplje cvetja na sveži grob... Tudi tu imaš mnogo tovarišev, ki so šli zgodaj od nas.

Pogovarjamo se o tebi in smo prepričani, da si srečnejši od nas. — Sanjaj zlate sanje v večni pomladi!

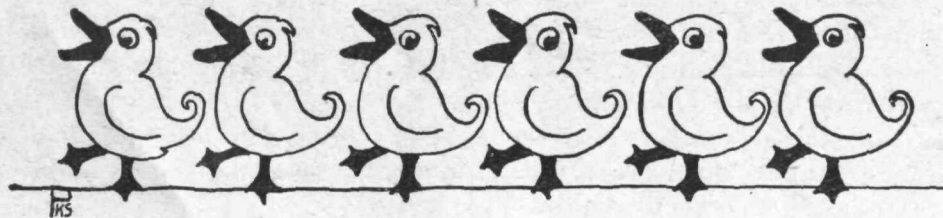
Stara pesem.

Mlada račka potapljačka
po dvorišču šeta:
stari puran, sitni puran
okrog nje pometa.

„Kavdr, kavdr, kakšen svet“,
se jezi in krega,
„nič več pridnih ni deklet,
lena so zalega!“

Babica na pragu ždi,
s trudno glavo kima:
„Zdi se mi, ej, zdi se mi,
da puran prav ima!“

Utva.

JOSIP JERAS:

Deklice iz preteklosti.

(Dalje.)

aj pomeni ta prizor?« je vprašal vidno razburjen Mikerinosa.

»To pomeni, menim,« odgovori otrok, »da bog Amon kaznuje tatove in sladkosnedeže; tako nas učijo. Resnično pa se je to pripetilo včeraj onemu sužnju, ki mu je naš oče ukazal vpricho nas izročiti vam sadje, med tem ko je on na lovu

v puščavi.«

Ramzes je za trenutek ves zamišljen utihnil, potem je mirno izpregovoril: »Moji otroci, Amon je resnično pravičen bog, ki kaznuje hudobneže; zdaj grem v njegovo svetišče. Vaša igra mi je ugajala. Mikerinos, Ameres in Sahuri so me očarali s svojo razumnostjo. Preden se vrnete v vilo otrok, želim, da vas Knutomtup pogosti z mēdenimi kolači, s sladkim sokom in posladkorjenim sadjem. Pojdite...«

Obrnivši se proti priljubljenemu pritlikavcu, je še dodal: »Dobil boš zlato ogrlico in še kaj boljšega!«

Ko so bili Nakitijevi sinovi odšli srečni in zadovoljni zaradi doseženega uspeha pri igri, so se še posebno veselili slaščic, ki jim jih je bil obljubil Ramzes.

Kralj in kraljica sta objela Kamaito in oče ji je govoril: »Naš dragi otrok, ki te imamo radi bolj kot vse drugo na svetu, ti veš za veliko skrivnost... S svojo duhovitostjo si uganila zločin v nedolžni igri in mi s tem pripomogla, da bom sodnik, ne da bi koga obtožila. Kmalu boš zvedela, da je krivec kaznovan... in mi ti zaupamo, da ne boš o tem nikomur govorila...«

»Jaz vas imam rada,« je odgovorila deklica preprosto.

Zdaj je ura štiri... Faraon in kraljica odideta v Amonovo svetišče, kjer bodeta žrtvovala bika. Veličasten izprevod se začne pomi-kati: Za vozom kralja in kraljice stopa številno spremstvo princev, dostojanstvenikov, zastavonoscev, nosilcev pahljač, vojakov, oboroženih s sulicami, sekirami in ščiti...

Na strehi hiše kraljevih otrok stoji Kamaita in gleda povorko. Ko jo Ramzes in Nofritari opazita, se ji ljubeznivo nasmehneti. Ona pa še dolgo gleda za povorko, ki se končno izgubi v zlatih žarkih zahajajočega solnca.

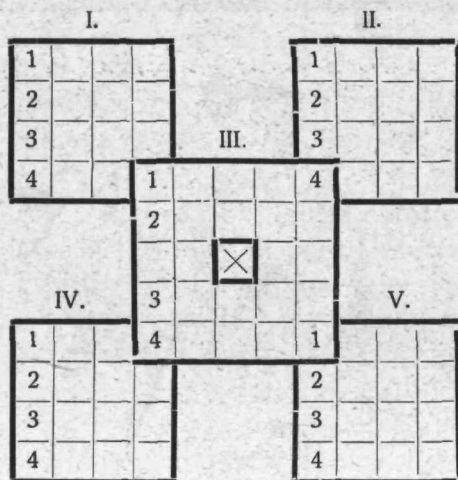
(Dalje prihodnjič.)

Križalka.

Sestavil J. W.

Besede, v kvadratih I., II., IV. in V. imajoče po 4 črke, v kvadratu V. pa 5 črk, se čitajo vodoravno in navpično ter značijo: I., 1. vrh v Karavankah; 2. kemijsko prvino; 3. grško črko; 4. poljsko rastlino; II., 1. gorovje v Jugoslaviji; 2. povodno žival; 3. syetopisemsko osebo; 4. živalsko tolščo; III., 1. vrh na Notranjskem; 2. vrh blizu Beograda; 3. rudarski kraj v Bosni, tudi kovino (srbska beseda); 4. otok v Egejskem morju; IV. 1. gorovje na Balkanskem polotoku; 2. vitko rastlino; 3. moško ime; 4. reko v Bosni; V., 1. vrh v Karavankah; 2. gorovje v vzhodnih Alpah; 3. vrtno drevje; 4. predelek na njivi ali vrtu. — Pomni: Vogelne črke kvadrata III. so iste kakor zadevne črke v kvadratih I., II., IV. in V.

Rešitve in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Za prijatelje prirode.

V XXIII. letniku »Zvončeka« iz leta 1922. vidite v spisu »Za domači muzej« natisnjene posnetke mojih prvih treh plastičnih podob iz prirodnih predmetov. Letos pa sem za Veliko noč naredil na podoben način četrto podobo in sem jo razstavil za en teden v Prešernovi ulici v Ljubljani. Podoba je imela mnogo gledalcev in neki dnevnik je obelodanil o njej pod naslovom: »Spomenik življenja« tale popis:

»V izložbi cvetličarne Nizza v Prešernovi ulici št. 30 je razstavljena 44 cm visoka in 33 cm široka plastična podoba; poleg nje je listek z napisom: »Spomenik življenja. Plastična podoba iz prirodnih predmetov v prirodnih barvah. Nova posebnost. Lastni izum.«

Ta podoba znači prebujenje prirode iz zimskega spanja in je jako spretno in okusno sestavljena v umetno pokrajinsko ce-

loto iz tistih rastlinskih in živalskih predmetov, ki se dobe spomladi ob Veliki noči v hišah in zunaj v prirodi. Na zeleni trati stoji bel spomenik nenavadne oblike. Iz ličnega štirioglatega podstavka z vzbočenim napisom se dviga pol kurjega jajca, iz katerega gleda glavica čivkajočega piščeta. Na tem jajcu stoji pokonci debelo gosje jajce in na vrhu je bel metulj, citrončkova samica, z razprostrtimi krilci. Izza spome-

in snežniki s hišico, z lesnim kozelcem, golim drevjem, zelenimi smrekami in z še več drugih pomladnih živalc v duplini podobe dobilo na primernih mestih svoje trajno bivališče. Jajca, seveda izpraznjena in na poseben način prirejena za podobo, in vsi drugi predmeti so pristno prirodni. Pri sestavi podobe se je za podlago rabil les, nebo in nekatere druge reči so pobarvane s stolčnim kamenjem. Tudi lep okvir

nika razteza mačkov grm svoje šibinaste vejice s sivimi in rumenimi mačicami. Na desni strani sedi na tleh bradat palček, oblečen v obleko iz pristnega oblačilnega blaga, drži v rokah dleto in kladivo ter do deluje spomenik v spodnjem delu; a na drugi strani sta rdečkastorjavo kurje in bledomodrikasto račje jajce in nad njima razprostira svoji pisani krili krasni podnevni pavlinček. V ozadju na ravnini raste grmičje z leskovimi obronki in vrbovimi mačicami. Nad ravnino se vidijo hribi, gore

iz temnordečkastega črešnjeviga lesa v priličnem snegu. Razen omenjenih metuljev je rodni barvi je okrašen s prirodnimi rastlinskimi predmeti, in sicer iz neobeljenih leskovih paličic, orehovitih lupin, mecesnovih storžev in iz drugih podobnih reči. Podoba ima glavni namen in pomen, da ohrani in kaže prijateljem narode njeno pristno lepoto.

Take podobe je začel prvi izdelovati po lastnem izumu in okusu Fr. Rojec, ki je menda še zdaj edini večak v tej stroki in

je to njegova četrta podoba te vrste. Podoba je jako prikupljiva ter izdelana na način, ki ji ohrani trajno trpežnost. Druge podrobnosti in posebnosti naj si vsak, kdor more, sam ogleda na podobi, na željo pa rad vsakemu postrže z ustnimi ali s pisanimi podatki izvršitelj podobe.«

Tu odtisnjena slika tiste podobe je prirejena po fotografičnem posnetku. Pripo-

minjam še, da je na podstavku spredaj napis: »Spomenik življenja, 1926.«, a na straneh na levi podoba za vse lepo in dobro gorečega srca in na desni podoba vsa priroda oživljajočega solнца. Ta moja najnovejša plastična podoba se je začasno pridružila svojim trem sestram na moji steni v pisarnici. — Kdor se za podobo zanima, naj jo pride pogledat! *Fr. Rojec.*

Pametnice.

Kdor napreduje v učenosti, a nazaduje v
nравnosti, bolj nazaduje, nego napreduje.

*

Ker ne živimo dolgo, moramo karkoli
dobrega učiniti v dokaz, da smo živeli.

*

Česarkoli se naučiš, se naučiš zase.

*

V čemer se kdo pregreši, s tem se tudi
sam kaznuje.

*

Bolje je pomagati nevrednim zaradi do-
brih, nego dobrim odreči pomoč zaradi ne-
vrednih.

*

Deloljubnemu človeku ni niti en dan
predolg.

*

Kdor je vdan pijači, pomeni, da se pro-
stovoljno potaplja v brezumnost.

*

Rajši vidim, da se zamerim zaradi resnice,
nego da se prikupim zaradi laskanja.

*

Živi tako, da boš zdrav na duši in telesu!

*

Domovina nam mora biti dražja, nego
smo dragi sami sebi.

Rešitev zastavice v podobah v 8. številu.

**Zvrhan vrč ognjenih rož,
v rokah zlat drži ga mož,
sem ter tja ga maje,
Bogu slavo daje.**

Prav so jo rešili: Ciril Cvar, Ortnek; Tonček Trento, Škofja Loka; Riko Kolenčev, Mirna; Tinko Janžek, Mirna; Bojan Vandot, Novo mesto; Zofija Brezovškova, Vransko. — Žreb je določil najavljeno darilo Cirilu Cvaru v Ortneku. Danes razpisujemo: »Zvonček« letnik XXV. — Dodatek k rešilcem v 8. številu: Mira Mastnakova, Laško; Jurij Čanžek, Zibika; Franjo Čuš, Gustl Štancer in Tone Štepic, Šmarje pri Jelšah; Danica Zavrlova, Komenda; Ivan in Jože Romih, Dol. Leskovec; Drago in Franc Majcen, brez navedbe kraja; Milica Hrenova, Šmarje pri Jelšah; Miloš Ziherl, Ljubljana; Vlada Kendova, Žiri; Mařenka Petrželova, Celje.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Danes se oglašam prvokrat. Na »Zvonček« sem drugo leto naročena. Jako rada ga čitam, posebno mi ugajajo povesti o Kekcu.

Rojena sem v Št. Jurju ob juž. žel. Dostikrat smo se že selili, toda nobeden kraj mi ni tako ugajal kakor Postojna. Večkrat sem si ogledala krasno jamo, žal, si jo je osvojil kruti sovražnik.

Prosim, če bi tudi moje pismo priobčili v koticu.

Z odličnim spoštovanjem
Vas pozdravlja

Dragica Rudella,
učenka IV. razr. v Zalogu.

Odgovor:

Ljuba Dragica!

Postojna je lepo in znamenito mesto, ki stoji na naši zemlji, čeprav je začasno last tujega naroda. Mesto samo je lepo, še lepše je čudovito mesto, ki se razprostira pod zemljo. Postojnska jama je to. Kdor jo je videl, je nikoli ne pozabi. Mi toliko bolj mislimo na Postojno, ker vemo, da je naša in da naša ostane vekomaj!

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Dovolite mi, da Vam pišem nekoliko vrstic. Enkrat sem Vam že pisal, pa nisem dobil odgovora. Hodim v VI. r. II. odd. osnovne šole v Dobovi. Najbolj mi ugaja petje, zgodovina in zemljepis. Pred nekoliko dnevi smo zagrebli pridnega učenca Štefana Šelerja, ki je bil tudi naročnik »Zvončka«. Prosim, priobčite tudi moje pismo v svojem koticu.

Z odličnim spoštovanjem
vdani

Martin Polovič.

Odgovor:

Ljubi Martin!

Zgodovina Te uči spoznavati dogodke vseh narodov, kako so se borili za svoje pravice, za svoj razvoj in napredek, kako so tlačili druge, da utrdijo svojo moč in veljavo. Vidiš sijajne zglede poštenja, moštva in junaštva, vidiš pa tudi mračne dokaze podlosti, nasilja in pohlepa. Končno pa prideš do spoznanja, da vselej zmaga resnica nad lažjo, pravica nad krivico. Zemljepis pa Ti odkriva lepoto sveta, promet, trgovino, obrt, umetnost — vse prizadevanje človekovo, da si osvoji zemljo in naravna njene dobrrote v svojo korist. Nad lepoto stvarstva in dela strmiš, pevaš pesmi veselja in žalosti, saj si tudi Ti del veselnosti, prah veličine, človek — vladar sveta!

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz se oglašam v Vašem koticu. Z veseljem čitam pripovedke, posebno o romanju naše Jelice. Že nestrpno čakam novega »Zvončka«. Prosim, natisnite moje pisemce v svoj koticek. Drugič pišem več.

Pozdravlja Vas

Stanko Plaustainer,
učenec II. razr. meščanske šole v Celju.

Odgovor:

Ljubi Stanko!

Nestrpno čakaš novega »Zvončka«? Prav! Nestrpnosti je treba potrpljenja, da se umiri in unese slaba volja, ki Ti lahko zagreni mlado življenje. Brzdaj vsako svojo strast, da boš živel trezno in preudarno življenje! Bodi vladar in gospodar nad samim seboj!

*

Dragi gospod!

Spomnil sem se na rešitev tega »Zvončka«, zato Vam pišem. Komaj sem dočakal novega »Zvončka«. Šele prvič Vam pišem. Hodim v V. razred v Marenbergu.

Naš g. učitelj Pivc je jako zadovoljen z nami, ker si naročamo »Zvončke«.

Najbolj mi je ugajal »Kekec nad samotnim brezdnom.«

Srčno Vas pozdravlja

Filip Žibret
v Marenbergu.

Odgovor:

Ljubi Filip!

Glej fanta od fara, ki je iz Marenberga doma in resno gleda, kar najbolj se da! Vsi naj Te spoznajo in radi imajo! Naj duša vesela bo, junaška Ti rast, da boš domovini veselje in čast!

*

Gospod Doropoljski!

Danes se oglašam tudi jaz v Vašem kottičku. Naročnica »Zvončka« sem prvo leto. »Zvonček« čitam jako rada. Najbolj mi ugaja povest o Kekecu nad samotnim brezdnom. Hodim v četrti razred osnovne šole. Imam jako dobro gdč. učiteljico. Prav rada jo imam. Pove nam časih tudi kako lepo

povestico. Prosim, sprejmite tudi mene med svoje kottičkarje.

Pozdrav in poklone!

Vaša

Anica Štuličeva,
učenka v Studencih pri Mariboru.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Dobre učenke pravijo, da imajo dobre učiteljice, slabe učenke pa trdijo nasprotno. Svoje slabosti bi namreč radi prenesle na druge kakor osliček, ki se hoče otresti in iznebiti težkega bremena, pa naj se to breme prevali na kogarkoli. Spoznavaj samo sebe! To je velika modrost, ker Ti odkriva lastne napake in Te privaja na pota poštenja in vrlin! — To modrost so uvaževali že stari Grki.

*

Velecenjeni g. Doropoljski!

Danes Vam pišem prvič. Na »Zvonček« sem naročen že 5 let. Sedaj sem star 10 let. Imam še dva manjša bratca. Eden je star 9 let, drugi pa 3 leta. Hodim v II. razr. viš. skup. Drugo leto pojdem v gimnazijo. V šolo hodim jako rad. Povem Vam še nekaj žalostnega. Na bližnjem travniku je bil led. Moj bratec se je šel tudi drsat, a ker se je šel prvič, je tako nesrečno padel, da je imel ves nos krvav. Silno se je prestrašil in zaklical: »Mamica, ali mi ne bo pamet ušla?« Mi stanujemo v Podbrezjah. Gotovo Vam je znan ta kraj, ker je lepo letovišče. Prosim, priobčite to pisemce v svojem kottičku. Ako smem, Vam bom drugič pisal več.

Lepo Vas pozdravlja

Vam vdani

Zvonimir Lovše,
učenec II. razr. v Podbrezjah, Gorenjsko.

Odgovor:

Ljubi Zvonimir!

Hencajte, nezgoda pa res nikoli ne počiva! Razumljivo, da je Tvojega bratca obšel velik strah. Kaj ne bi, ko se je bal, da mu pamet ne uide skozi nosnice! Vem, da ga je mamica ljubeznivo potolažila in da je danes pameten in previden dečko. Ko pojde drugič na led, bo že bolj pazil, da nikjer ne odpre izhoda pameti, ki bi se mu — smuk! — lahko za vedno izmuznila v beli svet! Kaj bi siromak začel brez pameti?

*

